

Tygodnik Gospodarczy

Rok IV

Poznań, dnia 10 lipca 1948

Nr 28

TREŚĆ: O obowiązkach inwestora prywatnego — Zmiana ustawy o izbach rzemieślniczych (str. 322) — Kronika skarbową (str. 323) — Wyjaśnienia w sprawach księgowych (str. 326) — Praktyka i wykładnia prawa skarbowego (str. 328) — Komunikaty (str. 330) — Handel zagraniczny (str. 331) — Kartoteka: Hipoteka, Rejestr Handlowy.

O obowiązkach inwestora prywatnego

Wytyczne gospodarki planowej wysuwane dla prywatnego przemysłu i handlu zacierają do nastawienia go na produkcję dostosowaną do indywidualnych potrzeb konsumentów, a więc odbiegającą od produkcji seryjnej i masowej, oraz do wzięcia udziału sektora prywatnego w akcjach specjalnych i wytwarzaniu artykułów nadających się na eksport. Jednak produkcja i zbyty przemysłu prywatnego nie zostały podporządkowane przepisom o gospodarce planowej, które obowiązują sektor państwowy i spółdzielczy.

Z wytycznych, którymi przemysł prywatny dla utrzymania swej egzystencji i dalszego rozwoju powinien się kierować, wypływa dla jego zrzeszeń branżowych konieczność posiadania opartego o ścisłą ewidencję poglądu na rozmiary współpracy zjednoczonego w danym zrzeszeniu przemysłu prywatnego z władzami, instytucjami państwowymi i samorządem w celu zebrania wszystkich tych materiałów, które umożliwiają i ułatwiają centralnym organom dyskusję nad udziałem sektora prywatnego w spełnianiu zadań produkcji i zbytu sektora państwowego.

Konieczność ułatwiania pracy ewidencyjnej zrzeszeniom branżowym znalazła już zrozumienie prywatnych przedsiębiorców, zdających sobie sprawę z korzyści, które przyniesie ogółowi wspólny wysiłek wszystkich gałęzi gospodarstwa narodowego. Dostarczanie informacji statystycznych zrzeszeniom i izmom przemysłowo-handlowym nie może jednak ograniczać się tylko do rozmiarów i rodzajów produkcji, natomiast musi objąć również jej stronę finansową, a w konsekwencji także ten odcinek pracy, na którym przedsiębiorca prywatny przeprowadza budowę, utrzymanie, renowację, modernizację i podniesienie racjonalnej mechanizacji swego zakładu pracy. Mamy tu na myśli projekty inwestycyjne i ich wykonanie.

Do obowiązku społecznego każdego przedsiębiorstwa produkcyjnego należy nie tylko dbałość o podniesienie jakości produkcji i jej rozmiarów w zależności od potrzeb rynkowych, lecz również lokowanie swego kapitału w racjonalne inwestycje oraz korzystanie z tych możliwości inwestycyjnych, które w postaci średnioterminowych pożyczek wraz z przywilejami podatkowymi ofiaruje Państwo. Wśród zgłoszeń na kredyty inwestycyjne, które po przesegregowaniu pod kątem potrzeby terenowej i ogólnokrajowej jak też specjalności danej produkcji zasługują na uwzględnienie — wybór pozostawiony być musi powołanym do opiniowania czynnikom, a więc poprzez zrzeszenia branżowe izmom przemysłowo-handlowym, poczem ostateczna decyzja zapada w Centralnym Urzędzie Planowania jako organie koordynującym i planującym.

Przedsiębiorca prywatny przywykł już dostatecznie do podporządkowania się przepisom czynników państwowych i formalnościom, nieraz uciążliwym, związanym z uzyskaniem kredytów inwestycyjnych. Z chwilą otrzymania tej finansowej pomocy państwowej nie ma on już jednak zrozumienia dla tych dodatkowych czynności, które są nieodzowne dla celów kontroli należytego zużycia udzielonych kredytów.

Jeżeli osoba prywatna własnym kapitałem dopomaga przyjacielowi do odbudowy lub rozszerzenia jego przedsiębiorstwa, wtenczas z pewnością interesować się będzie, czy zadanie zostało zgodnie z celem wykonane, czy kalkulacja okaże się słuszną i pozwoli na zwrot pożyczki oraz czy poza materialną korzyścią w postaci procentów cel moralny — pomoc przyjacielowi — został osiągnięty. Słuszny więc jest również postulat Państwa, niosącego przedsiębiorstwu pomoc finansową w formie kredytu inwestycyjnego, by miało wgląd w wykonanie zamierzonych zadań, które mają przynieść korzyść nie tylko przedsię-

biorstwu lecz pośrednio gospodarstwu narodowemu. Jest to tym bardziej zrozumiałe, jeśli się zważy, że zamierzenia danego przedsiębiorstwa objęte zostały państwowym planem inwestycyjnym i że czynniki państwowe zobowiązane są czuwać nad wykonaniem każdego szczegółu tego planu, a więc również nad właściwym spełnieniem zatwierdzonych w planie projektów sektora prywatnego.

Powołany do czuwania nad wykonaniem planu gospodarczego jest Centralny Urząd Planowania. Dokonuje on kontroli nad wykonaniem planu inwestycyjnego — jako części planu gospodarczego — za pośrednictwem banków rozporządzających kredyty państwowe. Kontrola ta ma na celu stwierdzenie, czy kredyt inwestycyjny zostaje zużyty zgodnie z celem, na który został przeznaczony, czy środki finansowe i materiałowe są wykorzystane oszczędnie oraz czy zamierzony cel gospodarczy został osiągnięty. Dbłość o wykonanie planu i przestrzeganie oszczędności w materiale i czasie wymaga poza tym do-

starczenia czynnikiem odpowiedzialnym stałych aktualnych danych, sygnalizujących stan prac inwestycyjnych oraz marnotrawstwa powodującego przestoje. Informacji tych wymaga Centralny Urząd Planowania od izb przemysłowo-handlowych jako organów nadrzędnych nad inwestorami, którym potrzebne dane poprzez przesłania branżowe dostarczać winny przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe korzystające z państwowych kredytów inwestycyjnych.

Jeżeli — w co nie wątpimy — konieczność „trzymania ręki na pulsie” akcji inwestycyjnej zostanie dostatecznie zrozumiana, wtenczas też mniej uciążliwe stanie się wykonywanie zarządzeń organów nadzorczych dotyczących składania periodycznych krótkich sprawozdań, które jako materiał kontrolny i informacyjny w sumie daje również podstawę do interwencji profilaktycznych i wyciągania odpowiednich wniosków przy dalszych pracach związanych z planowaniem inwestycji.

Albin Wellenger.

Zmiana ustawy o izbach rzemieślniczych

Izby rzemieślnicze powołane zostały do życia na terenie całego Państwa w roku 1927 na podstawie rozp. Prez. Rz. z dnia 7. VI. 1927 r. o prawie przemysłowym (art. 168—194). Art. 168 tego rozporządzenia postanawiał, że „Celem stałej reprezentacji zawodowych interesów przemysłu rzemieślniczego ustanawia się izby rzemieślnicze”. Następny artykuł upoważniał Ministra Przemysłu i Handlu do ustalania granic okręgów i siedzib izb rzemieślniczych; na tej podstawie Minister Przemysłu i Handlu wydał rozporządzenie, którym pokrył siecią izb rzemieślniczych obszar całego Państwa z siedzibami w miastach wojewódzkich i z granicami równającymi się podziałowi Państwa na województwa.

W miarę jednak, jak samorząd rzemieślniczy w Polsce rozbudowywał się i rozrastał, trzeba było zmieniać i uzupełniać jego przepisy ustrojowe. Okazało się przy tym, że ciasne ramy prawa przemysłowego nie bardzo do tego się nadają, zwłaszcza, że w międzyczasie okazała się konieczność powołania do życia pewnej nadbudówki samorządu rzemieślniczego, której zadaniem będzie koordynowanie działalności wszystkich izb rzemieślniczych na obszarze Państwa (Związek Izb Rzemieślniczych), a w związku z tym — konieczność rozszerzenia przepisów o izbach rzemieślniczych, zajmujących dotąd tylko skromne miejsce w podtytule jednego z dziesięciu rozdziałów prawa przemysłowego.

Z tych względów postanowiono w roku 1933 wyłączyć przepisy o izbach rzemieślniczych całkowicie z ustawy przemysłowej i unormować całość spraw dotyczących samorządu rzemieślniczego w osobnym akcie ustawodawczym.

Projekt ten urzeczywistniony został rozporządzeniem Prez. Rz. z dnia 27. X. 1933 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. Ust. Nr 85,

poz. 638). Do najgłówniejszych zmian w ustroju samorządu rzemieślniczego, jakie ten nowy akt ustawodawczy przyniósł, należy powołanie do życia „Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej” z siedzibą w Warszawie i własną osobowością prawną prawa publicznego, jako instytucji reprezentującej interesy zawodowe i gospodarcze rzemiosła w skali ogólnopaństwowej.

Izby przeorganizowały się stosownie do tego rozporządzenia, a na jego też podstawie Minister Przemysłu i Handlu nadał poszczególnym izmom statuty, które są ogłoszone w Monitorze Polskim.

Po kilku latach jednak samorząd rzemieślniczy uznał za wskazane i konieczne dążyć do rozszerzenia swej działalności w kierunku tworzenia przedsięwzięć o charakterze gospodarczym oraz popierania organizacji gospodarczych i finansowych rzemiosła. Również uznano za wskazane zmienić dotychczasowy system wyboru i powoływania organu stanowiącego izby, mianowicie radców.

Pod datą 19 lipca 1939 r. wydana została nowa ustawa „o izbach rzemieślniczych i ich związku” (Dz. Ust. Nr 65, poz. 434, która powyższe postulaty uwzględniła. Ustawa postawiła na czoło zadań izb rzemieślniczych „organizowanie samodzielnie lub łącznie z cechami i ich związkami oraz innymi organizacjami rzemieślniczymi zbiorowych przedsięwzięć o charakterze gospodarczym oraz popieranie organizacji gospodarczych i finansowych instytucji rzemieślniczych”. Związek Izb Rzemieślniczych ma według ustawy prawo organizowania i popierania wszelkiego rodzaju instytucji, przeznaczonych do podnoszenia poziomu oświaty zawodowej, i wzmoczenia wytwórczości rzemieślniczej. Ustawa stwierdza wyraźnie, że izba rzemieślnicza jest instytucją samorządu gospodarczego i osobą prawną prawa

publicznego. Ten sam charakter ma Związek Izb Rzemieślniczych.

Ustawa ukazała się w Dzienniku Ustaw na kilka tygodni przed wybuchem wojny, nic więc dziwnego, że nie została wprowadzona w życie. Izby działały nadal i działają do dnia dzisiejszego na podstawie statutów opartych na rozporządzeniu z roku 1933 oraz — rzecz zrozumiała — w oparciu o organa z tych starych przepisów się wywodzące.

Jak słyhać, mają być w niedługim czasie przeprowadzone wybory radców izb rzemieślniczych, wojna i okupacja bowiem przerzedziła ich szeregi bardzo poważnie. Projekt ordynacji wyborczej jest już przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu opracowany i należy spodziewać się wkrótce jego ogłoszenia w Dzienniku Ustaw. W związku z tym Rząd wydał pod datą 21. IV. 1948 r. dekret, który został ogłoszony w Dzienniku Ustaw Nr 23 pod poz. 155, a który zmienia ustawę o izbach rzemieślniczych i ich związku z roku 1939 w niektórych jego postanowieniach, głównie zaś tych, które dotyczą wyboru radców.

Poza tym nowela przynosi dwie ważne zmiany dotyczące zakresu działania izb rzemieślniczych, a mianowicie rozszerza właściwość tych izb na „czuwanie nad wykonywaniem przepisów o ochronie pracy uczniów zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych” oraz na „sprawowanie nadzoru nad cechami i ich związkami”.

Nowela zmieniła więc tym samym ustawę przemysłową, która nadzór nad nauką rzemiosła, jak również nadzór nad cechami rzemieślniczymi, porucza władzom przemysłowym I instancji.

Jakkolwiek to przerzucenie właściwości pod względem rzeczowym nie nastęrcza nam żadnych uwag, a nawet uznać je należy za celowe ze względu na to, że zarówno w zakresie nauki rzemiosła, jak i w sprawach cechowych izba rzemieślnicza spełniać może nadzór bardziej wnikliwie i fachowo aniżeli władza administracyjna, to jednak odnosimy wrażenie, że omawiana nowela w tym punkcie zawiera pewną nieścisłość natury formalnej. Mianowicie sądzilibyśmy, że, jeżeli przepisy o sprawowaniu nadzoru nad nauką rzemiosła i nadzoru nad cechami rzemieślniczymi zawarte były w ustawie przemysłowej, to — chcąc nadzór ten przenieść na izby rzemieślnicze — należałoby zmienić odpowiednio przepisy tej właśnie ustawy. Tymczasem dekret przenosi uprawnienia władz przemysłowych w omawianym zakresie na izby rzemieślnicze w drodze nowelizacji ustawy o izbach rzemieślniczych, nie naruszając przepisów ustawy przemysłowej, wskutek czego mielibyśmy obecnie w zakresie nadzoru nad nauką rzemiosła i nadzoru nad cechami dwa równoległe tytuły prawne: jeden w ustawie przemysłowej dla władz przemysłowych I instancji, a drugi w ustawie o izbach rzemieślniczych dla izb rzemieślniczych.

W. G.

Kronika skarbowa

Obliczanie podatku od wynagrodzeń w przypadku przejęcia podatku przez pracodawcę.

I.

W związku z wejściem w życie z dniem 1-ym kwietnia 1948 r. zmiany dekretu o podatku od wynagrodzeń i zmiany skali podatkowej podana w § 23 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do dekretu tabela przeliczenia wynagrodzenia netto na brutto stała się nieaktualna.

W związku z powyższym, celem umożliwienia obliczania wysokości należnego podatku od wynagrodzeń zgodnie z przepisami art. 12 ust. 3 dekretu w przypadkach, gdy pracodawca nie potrafi

należnego podatku, lecz ponosi go z własnych funduszy, Ministerstwo Skarbu podało do wiadomości i stosowania 5 nowych tabel oraz wzory przeliczenia wynagrodzeń netto na brutto dostosowane do obowiązującej od dnia 1 kwietnia 1948 r. skali podatkowej.

Wynagrodzenie brutto odnajduje się według wzoru:

$$W_b = (W_n \times 100) : P, \text{ w którym:}$$

W_b oznacza wynagrodzenie brutto

W_n oznacza wynagrodzenie netto

P oznacza stopę procentową z podanych niżej tabeli I — V.

Tabela I.

dla wynagrodzeń pracowników podlegających podatkowi bez zniżek lub zwzyłek

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia miesięcznego netto złotych		Obliczona w stosunku rocznym netto złotych		Stanowi w stos. do wynagr. brutto % (P).
	ponad	do	ponad	do	
9	18.600	19.370	223.200	232.500	93
10	19.370	23.000	232.500	276.000	92
11	23.000	26.540	276.000	318.500	91
12	26.540	30.000	318.500	360.000	90
13	30.000	33.000	360.000	396.000	88
14	33.000	35.830	396.000	430.000	86
15	35.830	42.000	430.000	504.000	84
16	42.000	47.830	504.000	574.000	82
17	47.830	53.330	574.000	640.000	80
18	53.330	58.500	640.000	702.000	78

Przykład 1.

Pracownikowi, który powinien opłacać podatek bez zniżki lub zwyczajki rodzinnej wypłacono miesięczne wynagrodzenie netto 32.000,— zł. Z tabeli I wynika, że stanowi ono w stosunku do wynagro-

dzenia brutto 88%, miesięczne wynagrodzenie brutto wynosi zatem: $Wb = (32.000 \text{ zł} \times 100) : 88 = 36.363,— \text{ zł}$ a po zaokrągleniu 36.360 zł. Od 36.360 zł podatek wynosi 4.363 zł.

Tabela II.

dla wynagrodzeń pracowników uprawnionych do korzystania ze zniżki 25%

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia miesięcznego netto złotych		Obliczona w stosunku rocznym netto złotych		Stanowi w stos. do wynagr. brutto % (P).
	ponad	do	ponad	do	
9	18.950	19.740	227.400	236.880	94,75
10	19.740	23.500	236.880	282.000	94
11	23.500	27.190	282.000	326.380	93,25
12	27.190	27.750	326.380	333.000	92,5

Tabela III.

dla wynagrodzeń pracowników uprawnionych do korzystania ze zniżek 50%.

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia miesięcznego netto złotych		Obliczona w stosunku rocznym netto złotych		Stanowi w stos. do wynagr. brutto % (P).
	ponad	do	ponad	do	
9	19.300	20.100	231.600	241.250	96,5
10	20.100	24.000	241.250	288.000	96
11	24.000	27.850	288.000	334.250	95,5
12	27.850	28.500	334.250	342.000	95

Tabela IV.

dla wynagrodzeń pracowników, którzy powinni opłacać podatek podwyższony o 20%

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia miesięcznego netto złotych		Obliczona w stosunku rocznym netto złotych		Stanowi w stos. do wynagr. brutto % (P).
	ponad	do	ponad	do	
9	18.320	19.080	219.840	229.000	91,6
10	19.080	22.600	229.000	271.200	90,4
11	22.600	26.010	271.200	312.200	89,2
12	26.010	29.330	312.200	352.000	88
13	29.330	32.100	352.000	385.200	85,6
14	32.100	34.660	385.200	416.000	83,2
15	34.660	40.400	416.000	484.800	80,8
16	40.400	45.730	484.800	548.800	78,4
17	45.730	50.660	548.800	608.000	76
18	50.660	55.200	608.000	662.400	73,6

Przykład 2.

Wypłacone wynagrodzenie netto pracownikowi, który winien opłacać podatek podwyższony o 20%, wynosi 43.000 zł miesięcznie. Z tabeli IV wynika, że stanowi ono w stosunku do wynagrodzenia brutto 78,4%, miesięczne zatem wynagro-

dzenie brutto wynosi: $Wb = (43.000 \text{ zł} \times 100) : 78,4 = 54.848 \text{ zł}$ a po zaokrągleniu 54.840 zł. Od wynagrodzenia 54.840 zł podatek podwyższony o 20% wynosi 11.845 zł.

Tabela V.

dla wynagrodzeń pracowników, którzy powinni opłacać podatek podwyższony o 10%

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia miesięcznego netto złotych		Obliczona w stosunku rocznym netto złotych		Stanowi w stos. do wynagr. brutto % (P).
	ponad	do	ponad	do	
11	24.030	26.270	288.320	315.350	90,1
12	26.270	29.660	315.350	356.000	89
13	29.660	32.550	356.000	390.600	86,8
14	32.550	35.250	390.600	423.000	84,6
15	35.250	41.200	423.000	494.400	82,4
16	41.200	46.780	494.400	561.400	80,2
17	46.780	52.000	561.400	624.000	78
18	52.000	56.850	624.000	682.200	75,8

II.

Obliczenie podatku od wynagrodzeń — od wynagrodzenia periodycznego netto i wynagrodzenia jednorazowego netto.

Przykład:

Pracownikowi, który winien opłacać podatek bez zniżek lub zwyczajek, pobierającemu wynagro-

dzenie miesięczne netto 27.000 zł, wypłacono dodatkowe wynagrodzenie jednorazowe obok wynagrodzenia periodycznego 45.000 zł netto.

Celem obliczenia podatku od wynagrodzenia nieperiodycznego 45.000 zł do miesięcznego wynagrodzenia periodycznego netto obliczonego w stosunku rocznym, tj. do 324.000 zł dodaje się wy-

nagrodzenie nieperiodyczne 45.000 zł, razem w stosunku rocznym netto 369.000,—zł.

Według tabeli I roczne wynagrodzenie netto 369.000,— zł stanowi w stosunku do wynagrodzenia brutto 88%, zatem wynagrodzenie nieperiodyczne netto 45.000 zł odpowiada wynagrodzeniu brutto:

$Wb = (45.000 \text{ zł} \times 100) : 88 = 51.136,— \text{ zł}$ po zaokrągleniu 51.130 zł.

Ponieważ wynagrodzenie periodyczne netto 27.000 zł obliczone w stosunku rocznym wynosi 324.000 zł, przeliczone zaś na brutto przy zastosowaniu (P) z tabeli I 90% wynosi 360.000 zł, przeto od nieperiodycznego wynagrodzenia brutto 51.130 zł należy pobrać podatek według stopy 12% właściwej dla wynagrodzenia rocznego 360.000 zł plus 51.130 zł = 411.130 zł. Podatek według 12% stopy od 51.130 zł wynosi 6.135 zł.

III.

Obliczenie podatku od wynagrodzeń — od wynagrodzenia periodycznego brutto i wynagrodzenia jednorazowego netto.

Przykład:

Pracownik opłacający podatek bez zniżek lub zwyzek obok wynagrodzenia periodycznego w kwocie zł 25.000 zł miesięcznie brutto, od którego pracodawca potrąca mu należny podatek, otrzymał dodatkowe wynagrodzenie jednorazowe w kwocie 30.000 zł netto, od którego należny podatek ma w myśl umowy pokryć pracodawca z własnych funduszy.

Od 25.000 zł miesięcznie należny podatek, który potrąca pracodawca wynosi 2.000 zł, zatem pracownik otrzymuje miesięcznie netto 23.000 zł, co stanowi rocznie netto 276.000 zł łącznie z wynagrodzeniem nieperiodycznym w kwocie zł 30.000 zł netto, czyli według tabeli I w stosunku do wynagrodzenia brutto stanowi 97%.

Wynagrodzenie nieperiodyczne (jednorazowe) netto 30.000 zł odpowiada zatem wynagrodzeniu brutto: $Wb = (30.000 \text{ zł} \times 100) : 91 = 32.967 \text{ zł}$ po zaokrągleniu 32.960 zł, od którego należy się podatek według stopy 9% właściwej dla wynagrodzenia rocznego $(25.000 \text{ zł} \times 12)$ plus 32.960 zł = 332.960, czyli 2.967 zł.

IV.

Obliczenie podatku od wynagrodzeń — od wynagrodzenia periodycznego netto i wynagrodzenia jednorazowego brutto.

Przykład:

Pracownik opłacający podatek bez zniżek lub zwyzek obok wynagrodzenia periodycznego miesięcznego netto w kwocie zł 35.000 otrzymał jednorazowo dodatkowe wynagrodzenie w kwocie zł 50.000 brutto, od którego pracodawca potrąca mu należny podatek.

Miesięczne wynagrodzenie netto 35.000 zł stanowi w stosunku rocznym 420.000 zł netto, zatem według tabeli I stanowi w stosunku do wynagrodzenia brutto 86%. $Wb = (420.000 \text{ zł} \times 100) : 86 = 488.372 \text{ zł}$. Od wynagrodzenia nieperiodycznego w kwocie zł 50.000 brutto należy potrącić podatek według stopy 16% właściwej dla wynagrodzenia rocznego 488.372 zł plus 50.000 zł = 538.372 zł, czyli 8.000 zł.

V.

Jeżeli pracodawca pokrywa za pracownika również inne świadczenia, które z mocy ustawowej obciążają pracownika, wówczas jako wynagrodzenie netto przyjmuje się kwotę wynagrodzenia netto wypłaconego pracownikowi zwiększoną o wartość tych świadczeń w wysokości, przypadającej od wynagrodzenia netto.

Zrzeszenie Przemysłowe — podatek obrotowy.

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że zrzeszenia przemysłowe, organizując zbiorowe zakupy surowców i materiałów pomocniczych dla potrzeb przemysłu prywatnego, dokonują zakupu wymienionych artykułów i ich sprzedaży poszczególnym przedsiębiorstwom w imieniu i na rachunek własny.

W wystawianych odbiorcom fakturach do cen za dostarczony towar zrzeszenie dolicza 15%, z czego przypada:

7% na rzecz banku,

1% na Izbę Przemysłowo-Handlową,

2% na składkę do Związku Zrzeszeń,

5% za transport, magazynowanie, ubezpieczenie i rozdział surowców.

Z powyższych ustaleń wynika, że świadczenia zrzeszeń przemysłowych, polegające na sprzedaży (rozdziale) swym członkom surowców i materiałów pomocniczych, są prywatno-prawnymi zawodowymi i odpłatnymi świadczeniami rzeczy, podlegającymi w myśl przepisów art. 1 dekretu o podatku obrotowym podatkowi obrotowemu.

Przywóz złota z zagranicy.

Uchwała generalna Komisji Dewizowej z dnia 3 maja 1948 r. Nr 23/I zezwała generalnie — aż do odwołania — osobom mającym miejsce zamieszkania w kraju oraz repatriantom na przywóz z zagranicy złota:

- a) w monetach, zarówno stanowiących w jakimkolwiek kraju ustawowy środek płatniczy, jak i nie mających nigdzie obiegu ustawowego,
- b) w sztabach,
- c) w postaci odlewów,
- d) przedmiotów nie posiadających znamion gotowego do użytku wyrobu,
- e) w stanie nieorzerobionym we wszelkiej postaci jeżeli wartość wwożonego złota nie przekracza równowartości zł 100.000 — na jedną przyjeżdżającą do Polski osobę.

Przywóz złota o wartości, przekraczającej zł 100.000 — na jedną osobę, dopuszczalny jest pod warunkiem zgłoszenia i zarejestrowania wwożonego złota w granicznym urzędzie celnym, który zgłoszenie to winien podać do wiadomości Komisji Dewizowej. W zgłoszeniu należy oznaczyć rodzaj i wartość złota oraz nazwisko i adres w kraju osoby, przywożącej złoto

Sprowadzanie do kraju zagranicznych pieniędzy papierowych.

Uchwała generalna Komisji Dewizowej z dnia 3 maja 1948 r. Nr 25/I zezwała generalnie — aż do odwołania — osobom fizycznym i prawnym, mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, na sprowadzenie z zagranicy do kraju zagranicz-

nych pieniędzy papierowych w przesyłkach pocztowych do wysokości kwoty dol. amer. 1.000,— lub jej równowartości, określonej według cen kupna banknotów, płaconych przez Narodowy Bank Polski w dniu nadejścia przesyłki do polskiego urzędu pocztowego.

Obowiązek podatkowy lekarzy, dentystów i położnych.

Wobec stwierdzenia przez Ministerstwo Skarbu niejednolitego opodatkowania wynagrodzeń otrzymywanych przez lekarzy, dentystów, oraz położne — zatrudnionych w ubezpieczalniach społecznych, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 15 maja 1948 r. wyjaśniło, co następuje:

I. Na podstawie wyjaśnień udzielonych przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w dniu 6 kwietnia 1948 r. regulaminu dla lekarzy ubezpieczalni społecznych, oraz postanowień okólnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 marca 1947 r. należy stosunek prawny, łączący ubezpieczalnie społeczne z lekarzami i dentystami tak ambulatoryjnymi jak i domowymi zakwalifikować jako stosunek wynikający z umowy o pracę (art. 441 k. z.), a świadczenia pieniężne otrzymywane przez tychże za wynagrodzenie w rozumieniu art. 2 dekretu o podatku od wynagrodzeń podlegające

podatkowi od wynagrodzeń a nie podatkowi dochodowemu i obrotowemu.

II. Jeżeli chodzi o zakwalifikowanie stosunku prawnego łączącego ubezpieczalnie społeczne z położnymi, to na podstawie umów zbiorowych (np. umowa zbiorowa między Związkiem Zawodowym Pracowników Służby Zdrowia, a Ubezpieczalnią Społeczną w Warszawie z dnia 30 kwietnia 1947 r.) stosunek powyższy należy uznać za umowę zlecenia (art. 498 § 1 k. z.), a świadczenia z niej wynikające za podlegające podatkowi obrotowemu i dochodowemu.

Uznania za koszt uzyskania przychodów świadczeń na rzecz odbudowy Warszawy.

Okólnik Ministra Skarbu z dnia 27 kwietnia 1948 r.

Uwzględniając znaczenie gospodarcze świadczeń ponoszonych na rzecz odbudowy Warszawy, Ministerstwo Skarbu poleca zaliczać do kosztów uzyskania przychodów podlegających potrąceniu na podstawie art. 10 dekretu o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1947 r, Nr 25, poz. 99) należycie udokumentowane ofiary poniesione na ten cel w roku podatkowym 1948 przez podatników podatku dochodowego, prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Z. M.

Wyjaśnienia w sprawach księgowych

E. T. R. — Gdynia. 1. Jesteśmy oddziałem firmy zagranicznej. Zleceniodawcy nasi, mający swą siedzibę w innych krajach, załatwiają wszelkie sprawy nasze przez Centralę i identycznie firma nasza (w Gdyni) jako oddział nie obciąża poszczególnych zagranicznych zleceniodawców, lecz Centralę drogą rozliczenia. Z tego tytułu liczy sobie Centrala w okresach miesięcznych koszty administracyjne. W jakiej grupie klasy czwartej (kosztów) należy te wydatki księgować i czy są potrącalne od dochodu?

Zaliczenie tego rodzaju wydatków zależy od treści (charakteru) obciążenia przez Centralę. Mogą to być koszty bankowe, celne, zakupu, sprzedaży itp. Centrala policzając te koszty jest zobowiązana dostarczyć specyfikację, z której wynikałyby poszczególne obciążenia zarówno co do ich charakteru jak i sprawy, tj. czy dotyczą zakupu, sprzedaży lub innych spraw ogólnych. Jeżeli tego rodzaju obciążenia ze strony Centrali są zwrotem kosztów istotnie poniesionych, natenczas zaszeregowujemy je według klasyfikacji do klasy trzeciej lub czwartej i podobnie za wyłożone koszty za Centralę obciążamy ją licząc oczywiście po cenie poniesionej. Wszelkiego rodzaju bowiem różnice z tego tytułu stanowią nadwyżkę we formie dochodu, podlegającego podatkowi obrotowemu.

2. Faktury nasze w walutach obcych, wystawione w 1947 r. księgowaliśmy po pełnym kursie np. wystawione w dolarach po kursie zł 250,—, część tych faktur została zapłacona w 1948 r., lecz już po kursie zł 400,— za dolar. Czy w tym wy-

padku jesteśmy zobowiązani uznać za obrót różnicę pomiędzy kursem zł 250,— a zł 400,— i opodatkować, czy też wyksięgować je na różnicę kursowe w klasie drugiej jednolitego planu kont?

Orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 5 kwietnia 1938 r. (L. Rej. 1088/36, 1089/36, Hasfl. VI poz. 673) mówi, że za prawidłowy obrót przy obliczeniu sumy zapłaty uznać należy kurs przerachowania z dnia, w którym obrót przyszedł do skutku, tj. z dnia zawarcia transakcji. Tym samym sprawa staje się jasną, a powstała nadwyżka przechodzi do klasy drugiej jednolitego planu kont.

3. Jakie konto należy uznać za otrzymywany zwrot kosztów administracyjnych z ubezpieczalni społecznej za dokonywanie wypłat zasiłków rodzinnych?

Dochód z tego tytułu jest dochodem z czynności pozaoperacyjnych i, jakkolwiek jest zwrotem ponoszonych kosztów, uwidacznianych w klasie czwartej, księgujemy w klasie drugiej w grupie 21.

Na pytanie czwarte trudno nam odpowiedzieć, gdyż bilans obrotów wykazuje łączne sumy pozycji otwarcia i obroty. Prosimy o nadesłanie bilansu tabelarycznego w układzie sześciokolumnowym. Na ostatnie pytanie odpowiemy w dziale skarbowym.

Koleżeństwo — Kraków. 1. W związku z nowym rozporządzeniem w sprawie bloczków kasowych nakładu urzędowego prosimy o wyjaśnienie, czy przy sprzedaży względnie utargu dziennym (nie na towar wydany na podstawie faktur)

Hipoteka ¹⁾

1. *Pojęcie hipoteki.* — Przepisy o hipotece znajdujemy w dekreście o prawie rzeczowym w art. 190—249 oraz w prawie o księgach wieczystych.

Hipoteka jest prawem na nieruchomości, którego rola polega na zabezpieczeniu wykonania prawa obligacyjnego. Musi więc zawsze istnieć wierzytelność, dla zabezpieczenia której ustanawia się hipotekę. Art. 190 pr. rzeczowego postanawia, że nieruchomość można obciążyć w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności z tym skutkiem, że przy zaspokojeniu z nieruchomości służy uprawnionemu pierwszeństwo przed wierzycielami osobistymi kaźdoczesnego właściciela.

Hipoteka może być wyrażona tylko w oznaczonej sumie pieniężnej oraz, jeżeli ustawa inaczej nie stanowi, może zabezpieczać jedynie wierzytelność pieniężną. Hipoteka może zabezpieczać także wierzytelność przyszłą lub warunkową.

2. *Rodzaje hipoteki.* — Ze względu na sposób powstania rozróżniamy:

- a) hipotekę prawną;
- b) hipotekę umowną;
- c) hipotekę przymusową czyli sądową;

Hipoteka prawna jest hipoteką, która powstaje z mocy samej ustawy, a więc bez umowy stron i wpisu w księgę wieczystą. Hipoteka umowna powstaje przez umowę stron oraz wpis w księgę wieczystą. Hipoteka przymusowa, czyli sądowa, jest hipoteką gdzie zabezpieczenie wierzytelności powstaje bez woli lub wbrew woli właściciela nieruchomości, a to na podstawie wyroku lub tymczasowego zarządzenia sądu wydanego na korzyść wierzyciela.

Ze względu na naturę hipoteki rozróżniamy:

- a) hipotekę zwykłą (art. 190 pr. rz.)
- b) hipotekę łączną (art. 201 pr. rz.);
- c) hipotekę kaucyjną (art. 231 pr. rz.);
- d) hipotekę listową — uregulowaną przez dawne przepisy prawa (art. XLII, przep. wpr. pr. rz.);
- e) hipotekę właściciela (art. 229 pr. rzecz. oraz art. XLIII przyp. wpr. pr. rz.).

Hipoteka ²⁾

Hipoteka zwykła jest najczęściej spotykaną hipoteką. Hipoteka ta jest ściśle związana z wierzytelnością. Wierzytelność jest tu znaną wyrażoną w pieniądzach i dokładnie określoną. Wierzytelność zabezpieczona hipotecznie nie może być przeniesiona bez hipoteki, a hipoteka bez wierzytelności, która zabezpiecza. Dzięki takiej konstrukcji prawnej domniemanie istnienia prawa, wynikające z wpisu hipoteki, obejmuje, o ile chodzi o odpowiedzialność z nieruchomości, także wierzytelność hipoteką zabezpieczoną.

Przy hipotece łącznej odpowiedzialność z nieruchomości rozłożona jest na dwie lub więcej nieruchomości dla jednej i tej samej wierzytelności. Kilka nieruchomości odpowiada z tej samej hipoteki w ten sposób, że wierzyciel może się tylko raz zaspokoić bądź to z jednej, bądź to ze wszystkich nieruchomości.

Przy hipotece kaucyjnej, w odróżnieniu od hipoteki zwykłej, wierzytelność jest luźno związana z hipoteką. Wysokość hipoteki jest tu zawsze dokładnie określona sumą pieniężną, natomiast wierzytelność jest wierzytelnością o wysokości nieustalanej. Hipoteka kaucyjna może w szczególności zabezpieczyć istniejące lub powstać mogące wierzytelności z określonego stosunku prawnego jako to wierzytelności z rachunku bieżącego lub otwartego kredytu, albo roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, nieobjęte z mocy ustawy hipoteką zwykłą.

Hipoteka listowa jest związana z dawniej obowiązującymi przepisami prawnymi. Według nowych przepisów prawa wydawanie listów hipotecznych nie jest już możliwe. Dawne listy pozostają jednak w mocy. W województwach zachodnich większość hipotek była ustanawiana w formie hipotek listowych. Hipoteka ta tym się charakteryzuje, że na dowód jej istnienia wystawiony jest list hipoteczny. List ten odzwierciedla nam zapisy w księdze wieczystej związane z hipoteką. Listowi, podobnie jak księdze wieczystej, przysługuje rękojmią wiary publicznej. Hipoteka listowa może być przeniesiona lub zastawiona poza księgą wieczystą przy pomocy samego listu, co ułatwia obrót tego rodzaju hipotekami.

Hipoteka 3)

Hipoteka właściciela jest to hipoteka, która przysługuje właścicielowi (wierzycielowi) na jego własnej nieruchomości (art. 229 pr. rzecz.). Nowe prawo rzeczowe ogranicza powstawanie tego rodzaju hipotek. Dawne hipoteki właściciela w rozumieniu niemieckiego kodeksu cywilnego wygasają w dniu 1-go stycznia 1950 r.

Ze względu na przedmiot obciążenia rozróżniamy:

- a) hipotekę na nieruchomości;
- b) hipotekę na udziale współwłaściciela w nieruchomości, czyli na części nieruchomości;
- c) hipotekę na wierzytelności hipotecznej.

Zobacz: hipoteka umowna, hipoteka kaucyjna, hipoteka łączna, hipoteka przymusowa. Z. K. N.

Rejestr Handlowy ¹⁾

Przepisy o rejestrze handlowym reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1. 7. 1934 (Dz. U. R. P. Nr 59 poz. 511) oraz artykuł 13 — 25 Kodeksu Handlowego. W myśl tych przepisów rejestr handlowy prowadzi Sąd Okręgowy, w którego okręgu znajduje się siedziba przedsiębiorstwa.

Rejestr handlowy składa się z 5 działów: A, B, C, D i R. S. i w każdym dziale prowadzi sąd osobną księgę.

Do działu A wpisuje sąd kupców jednoosobowych, którzy prowadzą przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze (patrz hasło Księgowość handlowa str. 4), spółki jawne, komandytowe oraz osoby prawne nie będące spółkami handlowymi, a prowadzące przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze; do działu B, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością — spółki akcyjne i towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych; do działu C — zagraniczne spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjne; do działu D — przedsiębiorstwa państwowe; do działu R. S. spółdzielnie. Wpis tych kupców i spółek jest obligatoryjny.

Dział A składa się z 8 rubryk, do których wciąga się następujące dane:

1. do pierwszej — nr kolejny wpisu,
2. do drugiej — firmę, siedzibę i przedmiot przedsiębiorstwa, wzmiankę o oddziałach,
3. do trzeciej — imię i nazwisko kupca jednoosobowego, spółników jawnych i komandytariuszów, imię i nazwisko dzierżawcy lub użytkownika,
4. do czwartej — imiona i nazwiska prokurentów, oraz rodzaj udzielanej prokury,
5. do piątej — dane dotyczące stosunków prawnych kupca jednoosobowego lub spółki i spółników, jak zdolności kupca do działań prawnych, imiona i nazwiska osób uprawnionych do reprezentowania spółki lub osoby prawnej, wzmiankę o zbyciu, wydzierżawieniu przedsiębiorstwa lub ustanowieniu na nim prawa użytkowania, o wstąpieniu i wystąpieniu spółników ze spółki, dane dotyczące stosunków majątkowych małżeńskich kupca, przedmiotu wkładu komandytariusza w spółce komandytowej i sumy komandytowej,

Rejestr Handlowy 2)

6. do szóstej — dane dotyczące upadłości kupca z nazwiskiem zarządcy masy upadłości, postępowania układowego, otwarcia i uchylenia likwidacji spółki z nazwiskami likwidatorów oraz rozwiązaniu spółki w razie uchylenia likwidacji,
7. do siódmej — numer akt rejestrowych i stronicę, na której znajduje się postanowienie sędziego, data wpisu i podpis sekretarza,
8. do ósmej — uwagi.

Dział B składa się z 10 rubryk, do których wciąga się wszelkie dane dotyczące wysokości kapitału zakładowego względnie akcyjnego, wkładów niepieniężnych, akcji lub udziałów, nazwisk członków zarządu, likwidatorów i prokurentów, daty sporządzenia statutu lub umowy spółki, wzmianki o każdorazowej zmianie umowy względnie statutu, o otwarciu i uchyleniu likwidacji, ogłoszeniu i uchyleniu upadłości, o zbyciu, wydzierżawieniu przedsiębiorstwa, o ustanowieniu prawa użytkowania.

Dział C składa się z 9 rubryk i zawiera między innymi dane dotyczące wysokości kapitału przeznaczonego na działalność spółki w Polsce.

Dział D składa się z 7 rubryk, do których wciąga się następujące dane:

1. do pierwszej — numer kolejny wpisu,
2. do drugiej — nazwę firmy, siedzibę i przedmiot przedsiębiorstwa oraz wzmiankę o oddziałach,
3. do trzeciej — imiona i nazwiska osób, uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorstwa, i likwidatorów,
4. do czwartej — imiona i nazwiska prokurentów,
5. do piątej — otwarcie i uchylenie likwidacji oraz inne stosunki prawne dotyczące przedsiębiorstwa, podlegające wpisaniu z mocy przepisów prawa,
6. do szóstej — numer akt rejestrowych i stronicę, na której znajduje się postanowienie sędziego, data wpisu i podpis sekretarza,
7. do siódmej — uwagi.

Dział R. S. zawiera w 9 rubrykach dane m. in. co do firmy spółdzielni, siedziby, zakresu odpowiedzialności członków, przedmiotu przedsiębiorstwa, wysokości udziału, nazwisk członków zarządu i likwidatorów, ograniczeń,

Rejestr Handlowy 3)

uprawnień zarządu, roku obrachunkowego, czasu trwania spółdzielni, rozwiązania jej względnie likwidacji, połączenia kilku spółdzielni, upadłości i postępowania układowego.

Dla każdej firmy prowadzi się oddzielnie akta, które obejmują dokumenty, stanowiące podstawę wpisu, inne dokumenty składane sądowi rejestrowemu, jak również wszelkie pisma dotyczące danej firmy.

Rejestr handlowy jest jawny i każdy ma prawo przeglądać pod nadzorem sekretarza rejestr i dokumenty i żądać wydania z nich urzędowych odpisów, z tym jednakże zastrzeżeniem, że odpisy bilansów złożone przez kupców jednoosobowych, spółki jawne i komandytowe są dostępne tylko dla kupca, który je złożył, jego przedstawicieli i osób, które mogą przeglądać te dokumenty z mocy szczególnego przepisu prawa.

Do zgłoszenia danych wpisywanych do rejestru handlowego obowiązani są kupiec względnie osoby uprawnione do reprezentowania osoby prawnej, spółki, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych i spółdzielni (w wypadku likwidacji — likwidatorzy).

Zgłoszenia powinny być dokonane osobiście w sądzie, bądź też podane na piśmie, przy czym w tym ostatnim wypadku podpis powinien być uwierzytelniony notarialnie, chyba że wzór podpisu już znajduje się w sądzie rejestrowym. Jeżeli dane podlegające wpisowi opierają się na dokumentach, dokumenty te powinny być załączone w oryginale lub uwierzytelnionych odpisach.

Skoro osoba obowiązana do zgłoszenia wpisu nie zgłosi go w ciągu 14 dni od zajścia okoliczności podlegającej obowiązkowemu wpisowi, sąd rejestrowy powziąwszy o tym wiarygodną wiadomość wezwie osobę obowiązaną do zgłoszenia, by pod groźbą wymierzenia grzywny w terminie oznaczonym przez sąd spełniła ciążący na niej obowiązek. Jeżeli osoba, do której skierowano wezwanie, nie dopełni określonego w wezwaniu obowiązku, sąd rejestrowy wymierzy grzywnę i powtórzy wezwanie z zagrożeniem nowej grzywny. Jeżeli osoba wezwana nie dokona pomimo tego zgłoszenia wpisu, sąd rejestrowy może dokonać wpisu z urzędu, zaznaczając tę okoliczność w osnowie wpisu. Osoby obowiązane do zgłoszenia wpi-

Rejestr Handlowy 4)

su odpowiadają nadto solidarnie za szkody wynikłe z niewykonania zgłoszenia lub zwłoki.

Sąd rejestrowy rozpoznaje sprawę jednoosobowo.

Po upływie zgłoszenia do sądu rejestrowego sąd ten bada, czy zgłoszenie i dołączone do niego dokumenty zgadzają się pod względem formy i treści z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawnymi, oraz bada, czy zgłoszone dane zgodne są z prawdziwym stanem, jeżeli ma w tym względzie uzasadnione wątpliwości.

Treść wpisu do rejestru handlowego ustala sąd rejestrowy w postanowieniu zarządzającym wpis.

Sąd rejestrowy rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym, może jednak wyznaczyć rozprawę. Sąd ten powinien wysłuchać w miarę możliwości wszystkie osoby zainteresowane w wyniku sprawy. Sąd rejestrowy zarządza takie postępowanie dowodowe, jakie uzna za stosowne, i w tym zakresie nie jest związany oświadczeniami i wnioskami stron. Dochodzenia potrzebne do ustalenia faktów przeprowadza sąd rejestrowy z urzędu.

Orzeczenia sądu rejestrowego zapadają w formie postanowień.

Postanowienie sądu rejestrowego, wydane na posiedzeniu niejawnym, doręcza się z urzędu stronom.

Od postanowień sądu rejestrowego służy zażalenie do sądu apelacyjnego.

Od orzeczeń sądu apelacyjnego służy w zasadzie skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, jednak skarga kasacyjna nie służy, gdy postanowienie sądu rejestrowego zostało zatwierdzone przez sąd apelacyjny. W tym ostatnim wypadku skarga kasacyjna służy jedynie w sprawach o rozwiązanie spółki, o używanie nazwy firmy i o wykreślenie z urzędu wpisu w rejestrze handlowym.

Sąd rejestrowy nie jest związany swym postanowieniem ani orzeczeniem wyższej instancji, jeżeli ujawniły się nowe okoliczności lub te, które stanowiły podstawę orzeczenia, uległy zmianie.

Sąd rejestrowy jest uprawniony do wykreślenia wpisu z urzędu, jeżeli się okaże, że w rejestrze figuruje wpis, który jest niedopuszczalny ze względu na bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa.

w małych porcjach oraz w sumach począwszy od kilkuset złotych najwyżej do zł 5.000,— należy wydawać takie bloczki kasowe na każdą pozycję względnie transakcję odrębnie i wpisywać każdą pozycję do raportu kasowego, czy też, jeżeli chodzi o utarg dzienny, wpisywać ilość sprzedanych towarów (otręby, fasole, siano itd.) na osobnym arkuszu a z końcem dnia w globalnej sumie do bloczka kasowego i do raportu kasowego? Czy w tych warunkach, kiedy odbiorca płaci na poczet otrzymanych rachunków, również i te sumy mają przejść przez bloczki kasowe? Czy przedsiębiorstwa prowadzące księgowość uproszczoną mają również obowiązek posługiwania się urzędowymi bloczkami kasowymi?

Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 czerwca 1948 r. (Monitor Polski Nr 54 z dnia 12 czerwca 1948 r.) o wprowadzeniu dla niektórych grup podatników obowiązku udowadniania przychodów gotówkowych kopiami kwitów z bloczków kasowych urzędowego nakładu ukazało się na podstawie art. 1 dekretu z dnia 14 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 141).

Obowiązek ten dotyczy po 1. grup podatników *prowadzących księgi handlowe* (bez względu na obowiązek) na terenie stoł. m. Warszawy oraz w miastach Bytomia, Chorzowa, Gliwic, Katowic, Krakowa, Łodzi, Poznania i Sosnowca oraz po 2. na obszarze całego Państwa grup podatników wymienionych (w art. 10 pkt. 5 lit. c) dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 3/1946, poz. 23 i Nr 12/1948 r. poz. 94) tj. wolnych zawodów.

Jeżeli więc w wyżej wspomnianych miastach przedsiębiorstwo jest zobowiązane do prowadzenia ksiąg uproszczonych, a z innych niewiązanych przyczyn prowadzi księgi handlowe, podpada pod obowiązek wynikający z wyżej wspomnianego zarządzenia Ministra Skarbu.

Większe przedsiębiorstwa wydawały dotychczas na każdą zawartą transakcję umowy kupna-sprzedaży fakturę. Jeżeli czynią tak dalej, nie mają obowiązku wystawiania kwitów z bloczków kasowych urzędowego nakładu. W wypadku, gdy dokonują transakcji handlowych bez względu na jej wysokość bez faktury, są zobowiązane wystawić wyżej wspomniany kwit z bloczka. Przy takim zbiegu wypadków biegą obok siebie faktury i kwity z bloczków urzędowych. W żadnym wypadku nie należy potwierdzać transakcji podwójnie tj. fakturą i kwitem z bloczka, lecz tylko jednym z dopuszczalnych sposobów. Przy zapłacie za fakturę w terminie późniejszym na dowód wpływu gotówki za fakturę wystawiamy zwykły kwit kasowy (jak dotychczas). Każdy wystawiony kwit z urzędowego bloczka jest bowiem dowodem zawarcia nowej transakcji. Kwity z bloczka urzędowego wydajemy na każdą transakcję oddzielnie, ta ostatnia zaś może składać się z jednej lub więcej pozycji przeprowadzonych w tym samym czasie z jednym i tym samym klientem. Jeżeli więc klient dokona w jednym dniu dwóch transakcji np. przed południem i po południu, należy na każdą wystawić oddzielny kwit.

W praktyce, zachowując dotychczas praktykowany zwyczaj wystawiania faktur przez przed-

siębiorstwa hurtowe i przemysłowe, pozostanie obowiązek wystawiania kwitów z urzędowego bloczka tylko kupcom detalicznym prowadzącym księgi handlowe tylko wówczas, gdy na żądanie klienta nie wystawią faktury według obowiązujących przepisów wymienionych w dekrete o postępowaniu podatkowym. Tutaj nadmieniamy, że wszelkiego rodzaju kwity kasowe (paragony) wystawiane przez kupców pomimo kilkakrotnej kontroli nie wystarczają i nie zastępują kwitów z bloczka urzędowego.

Wreszcie te przedsiębiorstwa hurtowe czy przemysłowe, które odbiegają od wystawiania faktur w specyficznych wypadkach, zobowiązane są prowadzić księgę utargów dziennych, w której należy wpisywać każdą pozycję oddzielnie, a z tej codziennie przenoszą ogólną kwotę utargu do raportu kasowego lub księgi kasowej.

2. Czy marża zyskowności brutto przy sprzedaży produktów rolnych może być przekroczona w tych wypadkach, jeżeli produkty zostały zakupione po cenie niższej aniżeli cena giełdowa?

Marża zyskowności tj. jej wysokość jest zawsze obowiązująca bez względu na więcej lub mniej korzystne kupno. Oczywiście w wypadku zakupu po cenie wyższej drogą handlu łańcuszkowego nie można mówić wogóle o marży zarobkowej.

3. Czy w raporcie kasowym można księgować drobne wydatki na telegramy i opłaty pocztowe z dnia poprzedniego? Czy lepiej będzie pozostawić do dnia następnego rano zamknięcie raportu, by te drobne wydatki zaksięgować?

W zasadzie obowiązani jesteśmy wszelkiego rodzaju wydatki jak i transakcje księgować codziennie i *bieżąco* tj. tego samego dnia. W większych przedsiębiorstwach prowadzimy specjalną kasę poboczną tzw. portoryjną, zaś w mniejszych dysponujemy zawsze pewnym zapasem znaczków pocztowych i łatwo tego samego dnia uwidocznili wydatki w księdze kasowej. W wypadku nadawania telegramu jest również sposób wyjścia, bo albo nadajemy treść telegramu telefonem, albo upewnimy się na podstawie taryfy powszechnie znanej jaki będzie koszt telegramu, i księgujemy.

4. Czy w fabryce wody sodowej należy prowadzić księgowość na zasadach księgowości przemysłowej i otworzyć konto produkcji? Ponadto prowadzi się rozlewnię piwa i czy dla tego działu należy prowadzić osobno konto kosztów i sprzedaży? Czy są specjalne przepisy odnośnie prowadzenia kontroli ilościowej tejże produkcji (wody sodowej i rozlewni piwa)?

Oczywiście produkcja piwa podpada pod produkcję i dlatego po myśli rozporządzenia Ministra Skarbu o prowadzeniu ksiąg handlowych, uproszczonych i podatkowych należy zaprowadzić takie konta, które z łatwością pozwolą ustalić koszt produkcji, — a zatem między innymi i konto produkcji. Ponieważ rozlewnia piwa ma specyficzne i odmienne koszty od produkcji wody sodowej, należy wyodrębnić wspólne koszty za pomocą ustalonego klucza. Sprawa ta ma również swoją specyficzną wagę przy kontroli marży zyskowności brutto.

5. Odnośnie pytania w nawiązaniu do artykułu mgr Maksymiliana Nowickiego w nr 24 Ty-

godnika w sprawie bieżącego księgowania wszystkich transakcji radzimy stosować taki sposób, który uzewnętrzni codzienne i bieżące księgowanie wszystkich transakcji włącznie kontroli ilościowej odnośnie tych przedsiębiorstw, które prowadzą księgi handlowe, a nie mają zwolnienia z obowiązku jej prowadzenia, — a rozprawienia na kontach w znanym terminie 14-dniowym.

B. G. — Katowice. Uwagi Pana na temat niekonieczności przestrzegania rozporządzenia Ministra Skarbu o prowadzeniu ksiąg handlowych, uproszczonych i podatkowych *odnośnie codziennego i bieżącego* ujawniania wszystkich transakcji nie są słuszne. Obowiązek taki istnieje, natomiast forma jego przestrzegania jest dowolna. Podany sposób przez p. mgr M. Nowickiego nie jest oczywiście wiążący, — można bowiem i inną zastosować metodę, lecz li tylko pod tym warunkiem, że księgowość podatnika będzie ujawniała codziennie i bieżąco wszystkie transakcje. Zdaniem Pana prowadzenie kłady w większym przedsiębiorstwie o rozgałęzionej aparaturze wytwórczej jest niemożliwe. Niestety tego zdania nie możemy podzielić, nawet w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych, co do których istnieją odmienne zarządzenia, aniżeli w stosunku do przedsiębiorstw prywatnych. Wykładnia nasza odnosiła się wyłącznie do tych przedsiębiorstw, które są obowiązane prowadzić księgi handlowe według rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31. 10. 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 65/46).

Na innym miejscu cytuję Pan, że „Osoby prowadzące księgi handlowe są obowiązane prowadzić dzienne raporty kasowe, zaś dzienne raporty obrotów osoby prowadzące księgi uproszczone”.

Wynikałoby zatem z tego twierdzenia, że przedsiębiorstwa prowadzące księgi handlowe są obowiązane codziennie i bieżąco ujawniać wyłącznie transakcje gotówkowe, nie zaś te, które prowadzą księgowość uproszczoną wszelkiego rodzaju transakcje, a więc i kredytowe. Niestety tak nie jest.

Jeżeli dla przedsiębiorstw prowadzących księgi handlowe nakreślono tylko obowiązek raportów gotówkowych, to właśnie dlatego, by umożliwić im codzienne i bieżące księgowanie transakcji kredytowych w inny dowolny sposób tj. albo przez zastosowanie raportu obrotów, albo kładę lub też jeszcze w inny możliwy sposób.

Reasumując nadmieniamy, że *codzienne i bieżące księgowanie wszystkich transakcji handlowych obowiązuje zarówno przedsiębiorstwa prowadzące księgi handlowe jak i uproszczone*. Sposób wykonania zaś jest dowolny.

K. D. — Kraków. Książki sprzedaży, tzw. codzienne zestawienia sprzedaży na urzędowych formularzach, są w opracowaniu i do dnia dzisiejszego jeszcze nie obowiązują. Należy każdego dnia wyczekiwać odpowiedniego rozporządzenia wzgl. zarządzenia Ministra Skarbu.

* * *

(Po napisaniu powyższej notatki przez autora ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31. października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych w nr 31 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 30 czerwca 1948 r. poz. 208, w którym to rozporządzeniu jest mowa o obowiązku prowadzenia zestawień sprzedaży. Do tej sprawy powrócimy w szerszym omówieniu w następnym numerze Tygodnika.

Praktyka i wykładnia prawa skarbowego

Przedsiębiorstwo o kilku zakładach przemysłowych — karta rejestracyjna.

Parowa Mleczarnia — Pytanie: Zakład mleczarski, którego jestem właścicielem, posiada dwie śmietanczarnie znajdujące się w dwu odrębnych gminach wiejskich. Zadaniem tych śmietanczarni jest odwirować mleko i uzyskaną śmietankę odesłać do zakładu głównego celem dalszej przeróbki na masło, przyczym jedna z powyższych śmietanczarni zwraca dostawcom w całości uzyskane mleko odtłuszczone, druga natomiast część mleka zwraca a część przerabia na twaróg, który po dostarczeniu do zakładu głównego podlega również dalszej przeróbce. Pracownicy zatrudnieni w tych śmietanczarniach opłacani są z głównego zakładu, jak również rozliczenia z dostawcami i wypłaty za mleko dostarczane do tych śmietanczarni przeprowadzane są przez zakład główny, zatem księgi handlowe prowadzone są tylko jedne, a śmietanczarnie prowadzą jedynie ewidencję dostawców ze swego terenu, podając z końcem miesiąca, ile każdy poszczególny dostawca dostarczył mleka.

Czyż zatem słuszne jest stanowisko urzędu skarbowego, który żąda, by uiścić dopłaty do kart

rejestracyjnych w tej samej wysokości od śmietanczarń co od zakładu głównego? (na śmietanczarnie wykupiono karty rejestracyjne według art. 10 pkt. 4 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym wnosząc opłatę w wysokości zł 100,—).

Według mego zdania urząd skarbowy nie ma racji, gdyż:

1. zakład główny i śmietanczarnie stanowią jedno przedsiębiorstwo,
2. opłaty wnoszone przy wykupie kart rejestracyjnych były opłatami rejestracyjnymi, a nie formą podatku, dlatego zatem jedno przedsiębiorstwo ma wykupywać (dopłacać) trzy karty?
3. śmietanczarnie nie są obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, lub uproszczonych, zatem najwyżej podpadałyby pod „pozostałe” z opłatą 500,— zł.

Stanowisko Pana jest słuszne, lecz pod warunkami, o których będzie niżej mowa, a poza tym wymaga całkowicie odmiennego uzasadnienia od zawartego w pytaniu:

Stosownie do postanowień art. 6 dekretu o podatku obrotowym kartę rejestracyjną nabywa się

m. innymi na każdy należący do przedsiębiorstwa oddzielny zakład przemysłowy oraz na każdy oddzielny skład.

Przepis ten jest punktem wyjścia oceny stanu faktycznego w przedsiębiorstwie stanowiącym mleczarnię. Przedsiębiorstwo może być prowadzone przy pomocy jednego lub kilku zakładów. Posiadanie oddzielnego zakładu nie jest warunkiem niezbędnym dla prowadzenia przedsiębiorstwa wogóle. Zakładem w rozumieniu przepisów dekretu o podatku obrotowym jest zespół urządzeń w postaci lokalu, urządzenia, maszyn, narzędzi itp. służących do prowadzenia działalności zarobkowej.

Za oddzielny zakład przemysłowy — w rozumieniu dekretu — uważa się stałe lub ruchome zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia, albo też dwa lub więcej pomieszczeń, bądź znajdujących się w obrębie jednego obejścia, bądź też stanowiących jednolity zespół gospodarczy i służących do jednego rodzaju produkcji lub choćby do kilku rodzajów, jeżeli stanowią one kolejne stopnie obróbki albo przeróbki tych samych materiałów i wytworów lub znajdują się w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji.

Przepis § 43 rozporządzenia wykonawczego do dekretu stanowi, iż dwa lub więcej pomieszczeń, stanowiących jeden jednolity zespół gospodarczy i służący do jednego rodzaju produkcji lub choćby do kilku rodzajów, jeżeli one stanowią kolejne stopnie obróbki albo przeróbki tych samych wytworów lub znajdują się w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji, uważa się za jeden zakład przemysłowy także wtedy, gdy pomieszczenia te są położone w różnych miejscowościach.

Przepisem związkowym, który będzie decydował o wyniku stanowiska w omawianej sprawie, jest § 39 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku obrotowym: „Jeżeli przedsiębiorstwo wykonuje świadczenia w dwóch lub więcej oddzielnie zorganizowanych zakładach, na każdy z tych zakładów należy nabyć kartę rejestracyjną”.

W końcu należy przytoczyć dla omawianej sprawy przepisy dotyczące pojęcia oddzielnego składu, a mianowicie: „Za oddzielny skład uważa się zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia albo dwa lub więcej bezpośrednio połączonych ze sobą pomieszczeń poza obrębem zakładu, służących wyłącznie do przechowywania, przeładowywania, lub pakowania towarów przeznaczonych do sprzedaży, jak również do przechowywania maszyn, narzędzi, surowców i materiałów niezbędnych do produkcji, tudzież zapasów żywności, odzieży itp. artykułów służących do zaopatrywania własnych robotników”.

Stosownie do postanowień § 45 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku obrotowym pomieszczenia, w których dokonuje się sprzedaży materiałów (towarów) lub ich przeróbki, nie uważa się za oddzielny skład; pomiesz-

czenia takie traktuje się jako oddzielny zakład handlowy, przemysłowy lub rzemieślniczy.

W świetle przytoczonego zespołu przepisów należy odnośnie stanu faktycznego przedstawionego w pytaniu stwierdzić, co następuje:

1. Opisane śmietanczarnie nie stanowią „oddzielnego składu” ani w rozumieniu art. 10 pkt. 4 dekretu w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1947 r. ani też w rozumieniu art. 10 pkt. 4 dekretu w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1948 r., albowiem dokonuje się w nich 1 fazy przeróbki, a nie służą one wyłącznie do celów wyszczególnionych taksatywnie (nie zaś przykładowo) w postanowieniach art. 7 pkt. 5 dekretu o podatku obrotowym.

Kartę rejestracyjną zatem w cenie 100 — zł wykupiono bezzasadnie i niepotrzebnie, jak również nie obowiązuje dopłata do nowej ceny zł 500,— (nowa cena karty rejestracyjnej na składy).

2. Według przedstawionego stanu rzeczy, czynności wykonywane w śmietanczarniach stanowią kolejne stopnie przeróbki tych samych materiałów i wytworów i znajdują się w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji w samym zakładzie mleczarni. Nic nie stoi na przeszkodzie uznaniu tych śmietanczarni za jeden zakład przemysłowy łącznie z mleczarnią mimo, że śmietanczarnie te położone są w różnych miejscowościach.

W szczególności brak ku temu uznaniu najważniejszej przeszkody, jaką mógłby stanowić stan faktyczny odpowiadający postanowieniom § 39 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku obrotowym, przytoczony wyżej, gdyż jak wynika z przedstawionego stanu faktycznego w pytaniu, działalności, która odbywa się w śmietanczarniach, nie można uznać za „wykonywanie świadczeń” w rozumieniu dekretu, któreby podlegały podatkowi obrotowemu w mleczarni; zwrot bowiem mleka odtłuszczonego dostawcom nie ma charakteru świadczenia usług ze strony śmietanczarni na rzecz dostawców pod warunkiem, że przedsiębiorstwo nie liczy w jakiegokolwiek formie wynagrodzenia za czynności odtłuszczenia. W przeciwnym bowiem razie, śmietanczarnie musiałyby być uznane za oddzielne zakłady przemysłowe, na które należałoby nabyć karty rejestracyjne w cenie zależnej od warunków przewidzianych w art. 10 pkt. 3 dekretu o podatku obrotowym w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1948 r.

Przy zachowaniu zatem określonych wyżej warunków działalności śmietanczarni, mleczarnię obowiązywać będzie wykupienie tylko jednej karty rejestracyjnej w cenie uzależnionej od warunków określonych w cyt. art. 10 pkt. 3 dekretu.

Jeżeli idzie o charakter kart rejestracyjnych, to różnią się one zasadniczo od świadectw przemysłowych, znanych ustawie z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. Świadectwa przemysłowe były jedną z form poboru podatku. Karty rejestracyjne w rozumieniu przepisów dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym stanowią natomiast spełnienie

obowiązku zameldowania o obowiązku podatkowym. Pobierane za nie należności mają charakter opłat administracyjnych.

Zagadnienie prowadzenia ksiąg w śmietanczarniach nie ma znaczenia dla oceny obowiązku na-

bycia odpowiednich kart rejestracyjnych, gdyż śmietanczarnie musiałyby być filiami w rozumieniu § 54 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku obrotowym.

Z. M.

Przypominamy o wpłacie prenumeraty za III kwartał w sumie 300,- zł na P. K. O. V-4085 lub K. K. O. m. Poznania nr 1128

**Administracja Tygodnika Gospodarczego
Księgarnia Wilak**

Poznań - ulica Kantaka 10

Komunikaty i różne wiadomości

Zaprzysiężeni rzeczoznawcy

W ostatnim czasie zostali zaprzysiężeni na okręg Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu p. p.:

Prof. Mieczysław Zerbe jako tłumacz języka angielskiego, niemieckiego i francuskiego.

Mgr Jan Pantofliński jako rzeczoznawca dla spraw surowców odpadkowych.

Piotr Pieprzycki jako rzeczoznawca w dziedzinie maszyn biurowych.

Wiktor Bilski jako rzeczoznawca w dziedzinie materiałów drzewnych.

Czesław Paczkowski, Roman Mendyk, mgr Gerard Feige-Górski jako rzeczoznawcy w dziedzinie księgowości.

„ORBIS” organizuje wycieczki na wystawę Z. O. w Wrocławiu.

Okręgowy Zarząd Biura Turystycznego „Orbisu” przystąpił do organizowania akcji wycieczkowej. Wycieczki te odbywać się będą specjalnymi pociągami. Okręg. Zarząd „Orbisu” zwrócił się do wszystkich instytucji państwowych, samorządowych, spółdzielni, szkół, jednostek wojskowych, partii politycznych itd, aby napóźniej do 10 czerwca zgłosiły swój udział w wycieczkach. Wszelkich informacji w sprawie wycieczek udzielają placówki „Orbisu” we Wrocławiu, Wałbrzychu, Kłodzku, Dzierżoniowie, Karpaczu, Kudowie i Szklarskiej Porębie. Placówki te są również upoważnione do przyjmowania zgłoszeń indywidualnych. Zgłoszenia winny zawierać nazwę instytucji, nazwisko kierownika, ilość uczestników, czas trwania wycieczki, ilość i kategorie noclegów, biletów kolejowych, kart uczestnictwa, biletów wstępu na Wystwę oraz karnetów z kuponami na wyżywienie kat. I, II i III.

Zatwierdzenie p. Nikodema Muszyńskiego na stanowisku Prezesa Izby Rzemieślniczej w Poznaniu.

Jak się dowiadujemy z Izby Rzemieślniczej w Poznaniu została zatwierdzona przez Ministra Przemysłu i Handlu kandydatura p. Muszyńskiego

Nikodema na Prezesa Izby. Jak wiadomo p. Muszyński pełnił obowiązki Prezesa Izby już od maja ubiegłego roku, jednakże na stanowisku tym nie został zatwierdzony i dopiero w ostatnich dniach zatwierdzenie to nastąpiło.

Rzemiosło wielkopolskie niewątpliwie powita fakt ten z jaknajszerszym zadowoleniem, gdyż p. Muszyński zarówno pracą swoją jak i zaletami charakteru zdobył sobie wśród rzemiosła wielkopolskiego jaknajwiększe uznanie i zaufanie.

Zatwierdzenie p. Muszyńskiego na stanowisku Prezesa Izby Rzemieślniczej w Poznaniu pokrywa się całkowicie z życzeniami i dążeniami szerokiej mas rzemieślniczych Wielkopolski.

Poważny udział Ziemi Lubuskiej w Wystawie Ziem Odzyskanych

Wystawa Ziem Odzyskanych we Wrocławiu — impreza o wielkim dla Polski znaczeniu propagandowym — zainteresowała również okręg Ziemi Lubuskiej, którego wytwory, zwłaszcza przemysłowe zajmą poczesne miejsce w jej pawilonach.

Wszystkie sektory wystawiają eksponaty przez swe ośrodki dyspozycyjne. Wybitne miejsce w Wystawie weźmie również przemysł prywatny. Organizację pawilonu tegoż sektora z okręgu lubuskiego przeprowadza Ekspozytura Izby Przemysłowo-Handlowej w Gorzowie.

W obecnej chwili prace przygotowawcze są już ukończone a eksponaty zwiezione do Wrocławia. Ogółem w Wystawie bierze udział 30 firm przemysłowych sektora prywatnego z Ziemi Lubuskiej, z których jako najpoważniejsze wymienić należy z Gorzowa Fabrykę Maszyn Rolniczych „Famor”, Fabrykę Sukna „Zet Ka”, Zakłady Przemysłu Drzewnego „Parkiet”, Wytwórnię Farmaceutyków „Biosan”, Gorzowskie Zakłady Mechaniczne GWM z Drezdenka; Wytwórnia Narzędzi Stolarskich „Świder”, z Zielonej Góry Fabrykę Wyrobów Cementowych W. Zmysłony oraz prawie wszystkie wytwórnie win i cukrów z Gorzowa, Rzepina, Świebodzina i Zielonej Góry.

Asortyment wystawianych towarów jest bogaty i ciekawy i obejmuje maszyny rolnicze, narzędzia

stolarskie, artykuły chemiczne i farmaceutyczne, przędzę i sukno, parkiety posadzkowe, dachówki, wyroby granitowe, odlewy metalowe, wyroby cukiernicze, surogaty spożywcze, wina, soki itd.

W akcji werbunkowej, jaka przeprowadzona została przez Ekspozycję Izby Przemysłowo-Handlowej, pominięto te działy przemysłu, które z uwagi na rodzaj produkowanych artykułów nie nadają się do wystawiania swych eksponatów, a których produkcja znajdzie swe odbicie w wykresach, tablicach statystycznych i mapkach poglądowych.

Niewątpliwie i wytwórczość innych działów gospodarczych Ziemi Lubuskiej weźmie zorganizowany udział w Wystawie ukazując szeroki wachlarz produkcji rolnej, leśnej, hodowlanej, ogrodniczej itp.

Pokaz wytwórczości Ziemi Lubuskiej będzie miał doniosłe znaczenie propagandowe i przedstawi realne możliwości produkcyjne tego terenu oraz jego udział w produkcji ogólnokrajowej. Jest to szczególnie ważne z uwagi na przewidywaną znaczną frekwencję gości zagranicznych.

Zapasy w Składach Stali Szlachetnej i porady fachowe.

Podaje się do wiadomości, że w Składach Stali Szlachetnej:

- w Katowicach, ul. Korfantego nr 6,
- w Łodzi, ul. Gdańska 66,
- w Krakowie, ul. 1-go Maja 2,
- w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 40,
- w Warszawie, ul. Kredytowa 6

znajdują się:

- wiertła ze stali narzędziowej, ze stali szybko-
kotnącej i z końcówkami z twardego metalu
(„widia”),
- plytki ze spiekanych węglików („widia”),
- elektrody,
- stal szybko-
kotnąca, narzędziowa, konstrukcyjna
i resorowa,
- żelazo ciągnięte,
- bednarka,
- dłuta,
- blacha zimno-walcowana i gorąco-walcowana.

Szczegółowe spisy (18 stron druku) podające gatunki, wymiary i ilości poszczególnych asortymentów są do obejrzenia w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza nr 31 pokój 7-my, oraz w Zrzeszeniu Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Poznaniu, ul. Mickiewicza nr 24.

Wiertła, płytki i elektrody mogą być nabywane bez ograniczeń. Stale we formie prętów lub blach — tylko na zamówienia zaopiniowane i zaopatrzone potwierdzeniem Izby Przemysłowo-Handlowej, że materiał jest pilnie potrzebny do bież. produkcji, a taśmy (bednarka) tylko wyłącznie w ramach przyznaných kontyngentów.

Zamówienia należy przysyłać w jaknajkrótszym czasie do tego składu stali szlachetnej, który ma w zapasie odnośny materiał.

Wymienione składy stali szlachetnej udzielają fabrykom i warsztatom fachowych porad we wszystkich sprawach związanych ze stosowaniem i zakupem stali szlachetnej, wiertel, elektrod,

twardego metalu, bednarki walcowanej na zimno, materiałów ciągnionych, odlewów stopowych itp.

Na życzenie delegowani — instruktorzy hurtownicy — zademonstrują we fabrykach i warsztatach właściwy sposób obróbki cieplnej.

Handel zagraniczny

Poniżej podajemy firmy, które interesują się wymianą towarową z Polską.

Malta — J. A. Baldacchino Import & Export, 46—49, High Street, Attard, P. O. Box 21, **Malta** — **Eksport z Polski:** Szynki, bekony, Fasola, Drzewo budulcowe, Dykta.

Syria — Comptoir General de Representations En Proche-Orient P. O. Box 178, **Aleppo** — **Eksport:** Art. żywnościowe, Materiały bawełniane, sztuczne, jedwabne, wełniane, Chemikalia. **Import do Polski:** Wełna owcza, Jelita, Skóry surowe.

Iran — Abdollah Kerendian, Seray Amir Teheran, **Teheran** — **Import:** Owoce suszone, Nasiona oleiste

Czechosłowacja — Joseph Vanta, Inc. Nakladove Nadrazi, **Praha XI** — **Import:** Kalka do maszyn, Taśma do maszyn do pisania, Aparaty fotograficzne.

Ameryka Południowa — Organizacion de Comercio Exterior, Casilla de Correo, Central Nr 29, **Montevideo** Uruguay — **Import:** Wełna prana i nieprana, skóry.

Irak — Haron & Heskell Saleh Sassoon, Khan El-Kufaishi, Shorja Market **Bagdad** — **Eksport:** Art. szklane, Dykta, Ołówki, Piecyki.

Indie — Associated Trading Agency Anandnagar, P. O. **Ahmedabad 7**. — **Eksport:** Art. żelazne, Dykta, Mydło, Art. żywnościowe, Meble.

Ceylon — Ceylon Paramount Agencies P. O. Box 797, **Colombo** — **Eksport:** Mydło toaletowe, Konserwy rybne i mięsne, lampy i latarnie naftowe, Galanteria metalowa — **Import:** Fibra, Przędza kokosowa, Kopra, Cynamon, Kardamon, Herbata.

Holandia — Kamphuys, Trading Office, **Zaandam** — **Import:** Olejki eteryczne, Chemikalia, Farmaceutyki, Plastyk.

Iran — The „Precision” Commercial Bldg. Co. 71 Avenue Ferdowsi, **Teheran**. — **Eksport:** Materiały bawełniane, Galanteria metalowa, Narzędzia.

Węgry — Fekete Brothers, P. O. Box 54 **Budapest 5**. — **Import:** Nasiona oleiste, Nasiona rolne, Papryka.

Cypr — A. C. Zavros, P. O. Box 136 **Limassol** (Cyprus) — **Eksport:** Naczynia gliniane, fajansowe, szklane, Galanteria metalowa, Materiały konstrukcyjne, Trykotaże.

Indie — Progressive Traders, 278 Samuel Street, **Bombay 3**. — **Eksport:** Naczynia emaliowane i żelazne, Części rowerowe, Art. perfumeryjne, Galanteria, Szkło, porcelana, ceramika. — **Import:** Owoce suszone, Korzenie, Bawełna.

Dania — Aktieselskabet N. P. J. Orholm Borgergade 16 **Copenhagen K**. — **Import:** Gąbki toaletowe i przemysłowe.

Wydawnictwa Instytutu Badawczego Budownictwa

Inż. Błaszkwiaak — Metoda Crossa — 82 przykła- dy: belki ciągle, ramy piętrowe, drapacze chmur, wiadukty, belki Vierendeela, naprężenia drugo- rzędne w kratownicach, rozwiązywanie równań liniowych, wyoboczenie i drganie układów ra- mowych	zł 1000
Bukowski — Dźwięk i budowa — podręcznik akusty- ki budowlanej	1200
Bukowski — Technologia Betonów i Zapraw cz. I. Spoi- wa, Kruszywa	800
Bukowski — Technologia cz. II — Teoria i projekto- wanie betonu	1000
Bukowski — Technologia cz. III — Wykonywanie betonów konstrukcyjnych, domieszki do beto- nu, wpływ temperatur na beton	1000
Bukowski — Technologia cz. IV — Betony i zaprawy specjalne	750
Bukowski — Zbiór wzorów i tablic dla żelbetnictwa	200
Cześwowski — Kamieniołomy, Obróbka i przeróbka ka- mienia tom I	800
—, — jak wyżej tom II	980
Gniewiński — Rusztowania budowlane	450
Gniewiński — Ulice i place	240
Inż. Kluz — Obliczenie ram ciągłych metodą wtór- nych reakcji	150
Kobyliński — Badanie stanu nawierzchni betono- wych w Polsce	60
Miedziński — Drogi gruntowe — budowa i konser- wacja	520
Miedziński — Technika pracy i władanie narzędzia- mi drogowymi	200
Miedziński — Zasady organizacji i kierownictwa robót	90
Nechay — Beton w budownictwie mieszkaniowym	960
Nowacki — Wyoboczenie układu ramowego w płasz- czyźnie i płaszczyny ramy	80
Olszak — Wibrowanie betonu w czasie jego wiązania	60
Olszak — Z teorii belek i płyt wstępnie sprężonych	150
Paszkwowski — Technologia betonu	500
Piaścik — Odbudowa i przebudowa wsi	50
Rabinowicz i Guzek — Budowa lotnisk przez Amery- kanów	300
Rutkowski — Techniczne szacowanie budowl Suwalski — Moduły podatności gruntu	200 40
Szczepaniak — Rozwiązanie statycznie niewyznaczal- nych belek i ramownic sposobem sprężystego utwierdzenia prętów w węzłach	80
Wesołowski — Badania belek stalowych ze spalo- nych i zburzonych budynków	40
Wiłun — Gruntoznawstwo drogowe	600
Wołożński — Wykorzystanie gruzu ceglanego w od- budowie	700
Wytyczne do budowy dróg betonowych	75
Zalewski i Pogany — Zużycie gruzu jako materiału budowlanego	120
Zaremba — Planowanie zieleni i krajobrazu	600
Zenczykowski — Budownictwo ogólne tom II Budy- nek w stanie surowym cz. I	800
—, — jak wyżej cz. II	920

**Do nabycia w księgarni WŁ. WILAK
Poznań, Kantaka 10.**

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Go-
spodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

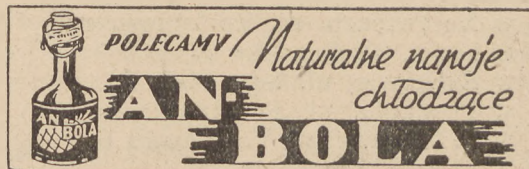

MASZYNY BIUROWE

Bilansówki oraz kasy rejestracyjne

Kupno — Sprzedaż — Przeróbki

Centrala Maszyn i Przyborów Biurowych
Cz. Filipiak, Poznań, św. Marcin 32, tel. 88-19

MEBLE BIUROWE

oraz kompletne pokoje i oddzielne sztuki
poleca okazjynie

Magazyn Mebli ST. JANIAK

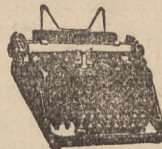
Poznań, Rybaki 6, w podwórzu - Tel. 49-56

MASZYNY — ARTYKUŁY BIUROWE

WARSZTAT NAPRAWY

Wacław Rohowski i S-ka

Poznań, ul. Mielżyńskiego 19.
Tel. 43-25

Cena ogłoszeń za 1 mm na stronie 4-tamowej zł 25,—.

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P.A.P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel. 518-62, 23-65, 23-66.

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja
Reklamy, Fr. Krajna, Poznań, Fr. Rataj-
czaka 7, Tel. 30-80 i 91-58
i oddziały Kraków, Rynek Główny 46 —
Tel. 503-66
Bydgoszcz — Al. 1 Maja 16, Tel. 17-66
Toruń — ul. Małe Garbary 2
Katowice — Warszawska 23, skr. poczt.
790. — Tel. 344-08.

Administracja: Księgarnia Wilak Po-
znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
45-00.

Konto P. K. O. — V-4085.

Cena numeru 30,— zł, prenumerata
kwartalna 300,— zł.